

„**POKROK**“ vychodí každý mesiac **Adressa** zásielky Administrácia „**Pokrok**“ -- Uh. Skalica (Szakolca Nym.) Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. -- Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú. ::

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 5 korún za všetky 4 časopisy.
Do cudzozemska 7 korún.
Pokrok samotný ročne 3 koruny.

Politický mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 4 krajciare.

I číslo 8 halierov.

Hlavný redaktor:
DR. PAVEL BLAHO.

Rady a pokyny sdeľujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Majiteľ, vydavateľ a zodpovedný redaktor:
JOZEF TESLÍK.

VÁLEČNÝ STAV.

Verejná mienka v Rakúsko-Uhorsku po sarajevskom atentáte bola rozčechraná. Časopisy, smerodajné kruhy žiadali zbranné zakročenie v Srbsku. Avšak vláda musela vyčekať výsledky vyšetrovania v Sarajeve, a až keď bolo dokázané, že všetky vlákna pôvodu a uskutočnenia vedú do Belehradu a že i úradné a vojenské osoby sú do tej bezpríkladnej zákernickej vraždy na našom následníkovi trónu a jeho manželky zamiešané, až vtedy žiadala vláda od Srbska zadosťučinenie a skrz nášho vyslanca baróna Giesla podala v Belehrade svoju notu, v ktorej medzi iným žiadala, aby srbská vláda *bezpodmienečne* splnila a behom 48 hodín zodpovedala nasledujúce žiadosti našej monarchie:

1. Každé proti Rakúsko-Uhorsku namierené štvánie aby potlačila;
2. Spolok „Národná Obrana“ aby ihneď rozpustila, ako aj iné spolky, v ktorých veľkosrbská propaganda na náš úkor sa pestuje, zakázala a podala záruky, že nedovolí, aby sa tieto spolky pod iným menom utvorily;
3. Zo škôl aby nielen takých učebárov, ale aj všetky učobné prostriedky, ktoré propagande proti Rakúsko-Uhorsku slúžia, ihneď odstránila;
4. Z vojenskej a štátnej služby všetkých dôtojníkov a úradníkov prepustila, ktorí tejto propagande slúžili a ktorých menoslov vláda zároveň predkladá;
5. Aby strela, že by ku vyšetrovaní a potlačení tejto propagandy c. kr. vláda svojich úradníkov vyposlať mohla;
6. Aby zaviedla ihneď súdne vyšetrovanie proti spoluúčastníkom spiknutia a vraždy 28. júna spáchanej;
7. Aby bez meškania dala zatvoriť majora Voja Tankoviča a Milana Ciganoviča, pôvodníkov spiknutia proti našej monarchii;
8. Aby zamedzila na hraniciach pašovanie zbrane, výbušných látok a

tie osobnosti, ktoré mali účasť v tom zákernickom zločine, ihneď na zodpovednosť ľahala a prísne potrestala;

9. Vysvetlenie aby podala o tých úradných osobách, ktoré vzdor ich úradného postavenia po uskutočnenom atentáte nezdráhali sa nepriateľsky proti našej monarchii vyjadrovať sa.

10. Aby srbská vláda do soboty večer 6. hodine na tieto požiadavky dala vážnu odpoveď a upovedomila našu vládu o prevedení týchto požiadavok.

V sobotu, 25. júla, pred 6. hodinou odovzdal ministerpredseda Pašič odpoveď srbskej vlády našemu vyslancovi, ktorý ale shľadal, že odpoveď není uspokojivá a preto dľa nariadenia svojej vlády pretrhnul všetky diplomatické styky a o pol hodiny po tom odcestoval, a — — — nastal stav válečný.

S akými pocitmi prijalo obyvatelstvo krajiny túto zvesť, netreba sa rozpisovať. Hlučné demonstrácie „za vojnu“ neznamenajú na stave vecí nič. Aké budú následky? — O tom sa teraz hovorí nedá, to ukáže budúcnosť.

Sme vo válečnom stave. Každý vlasti-nerný občan nech koná svoju povinnosť svedomite; nech sa neobzerá ani v pravo, ani v ľavo, ale nech kráča tou cestou, ktorú mu diktuje loska k vlasti, k panovníckemu rodu, k národu a jeho vlastné svedomie.

Pamätajme na to prislovie, že každé zlo chová v sebe zrno dobra a každé dobro skrýva v sebe zárodok zla.

Nepredchytajme udalostiam, prídu ony dosť skoro na nás. Treba si teraz povšimnúť naše povinnosti.

Upozorňujeme, ba prosíme všetkých našich spolurodákov, aby sa nikým nedali zlákať k dajakým nerozvažným skutkom alebo rečiam a kritikám. Je mnoho takých ľudí, ktorí radi pokúšajú, rozumu vyfahujú a hneď na to ho zradia. Sú to všakovi potrimi-skári, štréberi, ktorí si chcjú lacných

zásluh zadovážiť a naše slovenské občestvo do zlého chýru priviesť, vám ale do väzenia dopomôcť. Preto majte sa na pozore!
R.

Čiastočná mobilisácia u nás.

Kráľ. uh. minister domobrany.

Č. 12303. praes. 14—1914.

Jeho cir. a kráľ. apoštolské Veličenstvo najvyšším rozhodnutím so dňa 25. júla t. r. na základe 4. §-a zák. XX. z r. 1886. ráčilo najmilostivejšie nariadiť povolanie uhorskej zemeobrany v miere, akú obrana vlasti vyžaduje.

Povolanie patričných stane sa „Oznamom“ alebo povolávajúcou karotkou.

Kde sa budú mať tie „oznamy“ vyvesiť, poľahke kde sa stane povolanie karotkami, ohľadom toho administratívne vrchnosti dostanú osobitne úpravu.

Samuel Hazai v. r.,
kr. uh. minister domobrany.

Kráľ. uh. minister domobrany.

Č. 11686. praes. 6—1914.

V smysle 2. §. zák. čl. LXVIII. týmto dávam na verejnú známosť, že na celom území koruny svätosteľanskej počína sa zaviazanosť k vojenským dodávkam a službám s dňom 26. júla t. r.
Budapešť. 24. júla 1914.

Samuel Hazai v. r.,
kr. uh. minister domobrany.

V nedeľu ráno vylepili po hlavnom meste dvojake plakáty: zelené označené literou „A“ a červené označené literou „B“. Prvými povolávajú sa do zbrane všetci rezervisti a náhradní rezervisti mobilisovaných plukov.

Mobilisované sú:

- 6., 23., 32., 38., 44., 52., 68., 69. a 86. spoločný peší pluk;
- 24. bataillon poľných jágrov;
- 7., 8., 10. a 13. spoločný husársky pluk;
- 10., 11. a 12. delostrelecký pluk s poľnými kanónmi;

4. delostrelecký pluk s poľnými mažiarmi;

4. vrchový delostrelecký pluk;

4. jazdecká delostrelecká divízia;

4. delostrelecká divízia s ťažkými mažiarmi;

7. bataillon pevnostného delostrelectva;

4. bataillon sapperov;

4. bataillon pionirov;

4. vozotajecká divízia;

16. a 17. zdravotnícke oddelenie;

1., 6., 17., 19., 29. a 30. honvédske peší pluky;

1., 4. a 8. honvéd-huársky pluk a

1. honvédske delostrelecký pluk s poľnými kanónmi.

Ku týmto plukom patriaci povinní sú behom 24 hodín sa ustanoví. *Tohoto roku odobráti, ale ešte nepridelení náhradní rezervisti a rekrúti predbežne nenarukujú.*

Dľa červeného plakátu *povolávajú sa landšturmisti* zo stolíc Báč-Bodrog, Fejér, Baranya, Jász Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt, Kis-Kun, Somogy a Tolna a na území Fiume sa zdržujúci.

Tito musia za 48 hodín narukovať.

V Uhorsku boli mobilisované 3 válečné sbory: *Temesvár, Budapešť a Záhreb*; v Rakúsku tiež 3: *Štýrsky Hradec, Praha a Litomerice*; potom *Bosna-Hercegovina*, a sice: pešie pluky 11., 28., 35., 73., 75., 88., 91. a 102., poľní jágri č. 22., dragonské pluky 2, 7., 10. a 14., poľné delostrelectvo č. 22., 23., 24., húfnicový pluk č. 8., ťažká húfnicová divízia č. 8., priekopnícky prápor č. 8., horské delostrelectvo č. 8., zákopníci č. 8., vozotajstvo č. 8., zdravotnícke oddelenie č. 11.

Zemebraňské pešie pluky 6., 7., 8., 28. a 29. zemebr. hulánsky pluk č. 6., zemebr. delostr. divízia č. 21.

Výnimečný stav v krajine.

V nedeľu na poludnie vyšiel úradný časopis „Budapesti Közlöny“ v mimoriadnom vydaní, v ktorom na základe 63. zák. čl. z r. 1912. vydala vláda 33 nariadení, z ktorých najvažnejšie sú:

č. 5471. o zastavení vydávania pasov pre vojnopovinných;

č. 5473. o tom, že pre osoby z južných stolíc krajiny môže vydať pas len minister, v Horvatsku bán;

č. 5111. o sprísnení poriadkov a kontroly pri prestupovaní hranice medzi Oršovou a Zemúnom;

č. 5475. V mestách Pátkostoly, Zombor, Baja, Sobotica, Nový Sad, Temesvár, Vršec, Kluž, Marosvásárhely, Rjeka, ďalej v obciach ležiacich v stolici baráňanskej, báč-bodrogskej, torontálskej, temeškej, kraševsko-severínskej, huňadskej, nagy-küköllijskej, dolno-fehérskej, malo-küköllijskej, udvarhelyskej, číkskej, maroš-tordanskej, torda-aranyosskej, klužskej, solnocko-dobockej, bystricko-nášodskej a szilágyskej musia byť *aj takí* príselci na policii, pofažne obecnom dome oznámení, ktorí tam prídu z iných krajov Uhorska, teda tuzemci. Kto dá byť, nocľah, musí príselca hneď oznámiť pod prísne trestom.

Zákon splnomocňuje vládu, aby vymenovala *vládných komissárov*, ktorých úlohou je *udržiavanie verejného poriadku a bezpečnosti*.

Vláda môže chovanie zbrane, pušného prachu a výbušných látok zakázať a ich odovzdanie nariadiť. Keďby bolo proti dakomu podozrenie, že prechováva tajne zbrane, môže u neho prehliadka bytu nariadená byť.

Vláda je oprávnená v určitých miestach, kde sa väčšie množstvo vojska nachodí, nariadiť, aby miestne úrady cenu potravín stanovili. Tí, ktorí sa proti týmto cennám prehršia, môžu byť dvojmesačným väzením trestaní.

Cenzúra.

Všetky telegramy musia prejsť cez cenzúru, či v nich nič podozrivého a za kázaného niet. Kto posielal telegram, musí na telegrafickú blanketu napísať svoje meno a označiť aj svoj byt, prípadne sa legitimovať.

Telegramy šifrované alebo tajnou rečou, taktiež obchodnými skrátčeniami písané, expedovať ani doručiť neslobodno.

Telegrafovať možno len v reči maďarskej, v Horvatsku a v Slavensku v horvatskej, krem toho v takej reči, aká sa užíva na tom mieste, kde sa telegram odáva cieľom expedície (teda na Slovensku i po slovensky alebo česky. — *Red.*), ďalej všade nemecky, francúzsky, anglicky a taliansky.

Telefonovať z jedného mesta do druhého (interurban) je privatným osobám zakázané, v miestnej telefonickej sieti je telefonovanie obmedzené.

Ohľadom *časopisov* nastala cenzúra v tom smysle, že každé číslo musí byť pred vydaním kr. fiškusom alebo k tomu ustanoveným policajným úradom prezreté a odobrené.

Vrchnosti môžu vydávanie časopisov obmedziť, po prípade niektoré i celkom zastaviť.

Spolkové schôdze, porady, môžu byť zakázané, jednotlivé spolky rozpuštené, ich účinkovanie zastavené.

Kto po čas válečného stavu robotníkov k zastavení takých prác svádza, alebo ktorý pracujúci robotníkov vytvorí z takých prác, ktoré slúžia záujmom vojenským, môže byť až 5-ročným zálarom trestaný. Kto na takom štrajku účast berie, môže byť až trojročným väzením trestaný.

Oznam.

V smysle 2. §. zák. čl. LXVIII. z roku 1912. dáva sa na známosť, že na celom priestranstve zemi sv. koruny uhorskej, *dňom 26. júla b. r. nastáva povinnosť válečných dodávok.*

Budapešť, 24. júla 1914.

Gróf Tisza v. r.,
min. predseda.

Dľa tohoto zákona každý obyvateľ krajiny je povinnen na požiadanie vrchnosti alebo vojenskej správy povozy, živé zvieratá, (kone, lichvu) potraviny, krmu k válečnej potrebe ponechať a odovzdať. Náhradu za takto odobrané veci poskytne svojho času štát v takej miere, ako ona bude úradmi stanovená.

Ku vykonávaniu dajakých prác v záujme brannej moci, môže byť každý dospelý obyvateľ krajiny pofahovaný.

Kto by sa proti týmto povinnostiam prehršil, padá pod prísne tresty.

Válečný železničný vozný poriadok.

V utorok o polnoci, dľa iných zorač *až vo štvrtok o polnoci*, vstúpi do života válečný vozný poriadok. *Na istých čiarach sa premávka privatných osôb a tovaru úplne zastaví, na iných zas silno obmedzí.*

Válečné zprávy.

Ako prvú válečnú zprávu môžeme zaznamenať „zadržanie“ srbského generalisima Putnika s jeho dcérou v Budapešti. On totiž cestoval zo štýrskych kúpeľov domov práve v tú dobu, keď boli prerušené naše styky so Serbiou. Zadržali ho, lebo vojenský zákon hovorí, že dôstojníci tej mocnosti, s ktorou štát vojnu vedie, môžu byť zajatí, keď sa na území štátu nachodia a jak vojenski zajatci považovaní byť majú. Lenže vtedy nebol ešte válečný stav a tak — azda pod nátlakom iných činiteľov — bol prepustený, ba vláda dala mu k dispozícii osobný vlak, ktorý ho i s dcérou na rumunské hranice odviezol. Odtiaľ akiste v dobrom poriadku dostal sa do Srbska, aby zaujal svoje miesto.

Náš verný spojenec, Nemecko, učinil rozhodný krok a podal ako v Rusku, tak i vo Francúzsku stručnú notu, že akonáhle ktorákoľvek mocnosť by sa do nášeho sporu zamiešala, považoval by to za „casus belli“, to jest, že by Nemecko hneď mobilisovalo a k našemu boku by si stalo.

Z balkánskych štátov len Čierna Hora mobilisuje v prospech Srbska, ostatné vyslovily svoju neutralitu.

V Horvatsko-Slavensku bol vyhlásený mimoriadny stav, to jest stanné právo, ako bolo predtým už v Bosne a Hercegovine vyhlásané. Hranice medzi našou dňavou a Srbskom nesmie prekročiť nikto ani sem, ani tam.

28. júla na skutku vypovedala naša spoločná vláda Srbsku vojnu a prvý výstrel padnul s našej strany 29. júla o polnoci. Naše dunajské lode (monitore): „Temes“, „Bodrog“ a „Szamos“, započaly strelbu na belehradskú pevnosť „Kalimegdan“. Na to už začaly aj pobrežné baterie svoje strely vysielat na Belehrad. Srbi zo začiatku neodpovedali, až keď chceli most medzi Zemúnom a Belehradom do povetria vyhodit, vtedy strieľali na naše monitore, aby ich pozornosť odvrátili od mostu. Vyhodenie mostu do povetria sa však len čiastočne zdarilo, tak že pechota môže ho použiť; je len na brehu belehradskom až po prvý pilier porúchaný, ale nie roztrepaný. Naše delostrelectvo ale porúchalo kasárne, magaziny a iné pevnostné budovy tak, že čo sa nezvalilo, ohňom znivočené bolo. Srbi mnoho škody nenarobili, ich strelba mnoho škody nenarobila a ani nebola výdatná.

Belehrad je dnes už zaujatý a veje na ňom naša zástava.

Rozširujte POKROK.

Každý delník hoden svojej mzdy!

A tak teda i nakladateľ a vydavateľ časopisu.

Polrok už dávno minul, čo vydávame naše sdružené časopisy a predsa mnohí sú doposiaľ ešte tej mienky, že ačkoľvek odberajú, platíť nemusia, lebo vraj oni si ich neobjednali. Niektorí odberatelia prijali a podržali si čísla po 4, 5, i 6 mesiacov, a teraz až posielajú zpät s poznámkou, „neprijímam“ a myslia si, že s tým plátebnou povinnosťou vyhli. A to je mýlny názor. Veď bolo v prvých číslach i pred 1/4 rokom uvedené, že „kto si ponechá 4 čísla, bude za riadneho odberateľa považovaný.“

A preto vyzývame všetkých tých, ktorí si naše časopisy po viac mesiacov podržali, aby za ne i zaplatili. Za 3 mesiace príde 1 kor. 25 hal., za 1/2 roka 2 kor. 50 hal. Veď my musíme papier, prácu, poštovné za nich zaplatiť, a potom ešte i upomínať? teda znovu troviť?

Posielame toto číslo i všetkým tým, ktorí doposiaľ nezaplatili a teraz čísla vrátili, a prosíme, aby svojej povinnosti zadosť učinili. Nebolo by to správne, keby toto neuznali a našu škodu žiadali s výhovorkou „neobjednal som“, veď k tomu treba doložiť, „ale podržal som“, a dľa toho aj konať.

Tiež prosíme i všetkých riadnych odberateľov, ktorí ešte predplatné neposlali, aby čo najskôr tak urobili, aby sme i my našim povinnostiam zadosť urobiť mohli.

Vydavateľstvo.

D O P I S Y

Mor. sv. Jány.

Slavná redakcia našich sdružených časopisov! Lutujem, že sa musite na inteligentný ľud sťažovať, už či lenivosť, a či nezaujatosť.

No oprobujeme my roľníci, že by sme tú inteligenciu mohli predbehnúť. Vezmime to pero do tej trasavej ruky a ponosujeme sa o našom gazdovi, jak to zalieha na šiju. Keď sa človek požaluje, troška mu ulavi.

Nastala nám letná doba; sena sme zrobili, nie mnoho, ale krásne sme dostali: Už sme i skoro po žatve, ktorá nám sľubuje obstojnú úrodu, a tak to ide jedno za druhým tomu sodranému roľníkovi. Vo dne v noci sa musí oháňať a nie len že snáď telesne pracovať, ale aj duševne, keď chce, aby jeho rodina mohla cez tú dlhú zimu vydržať. A potom cez to leto ešte sa mu ujde všeliakých tak zvaných sportov. Páni tak hovoria, že keď nemajú práce, idú na poľovačku, a to menujú sportom. Teda aj my budeme tomu tak hovoriť.

Keď sme zbožie viazali, išli sme na sport. Ale keď páni idú na ten sport, oni si nevezmú snáď povriesla na viazanie zbožia, ale naberú si municie do flaši, aby mali čím „kálať.“ Roľník jednoducho namočí zväzok povriesel a už potom nemá žiadnej oštare.

Páni po sporte, ako je pravda, moc unavení, idú si oddýchnuť potom do kasína a pri tom, čo bolo hodne vyschlé, zas to „pokalajú,“ treba i šampanským.

Roľník, keď mu povriesla vyschly, zase najde kalužu a povriesla tam namočí. Skoro by sa to srovnávalo s tým panským sportom. I tam sa namáhajú a ustávajú, i tu; i tam oblažujú, i tu. Lenže v kasíne dobrým vincom a pivkom, a na roľách — kaľuzou. I mne teraz už vyschlo, a preto nateraz: S Bohom!

Jáhan Janský.

Z Krušoviec (nitrianská stol.)

Ačkoľvek sme čisto slovenská obec, ale veru, bohužiaľ, povedomia slovenského ani toľko u nás neni, čo bola v stave jedna včela na svojom slabom kriedelku uniesť. Nuž ale darmo je. Sme zabudnutí tu, lebo na našom kraji žiadneho dobrého národovca-rodoluba, Slováka inteligenta neni, žiaden sa tu nechce osadiť. Neviem, a neni som v stave príčinu toho pochopiť. Veď by len hádam vyžil aj tu u nás. Na príklad: vo Veľkých Topolčanoch. Koľko je tam židov, maďarónov fiškálov, lekárov a iných inteligentov! A všetci panský si žijú. Veď okres topolčanský počítal doposiaľ 62 obcí, a teraz pribudnú 4, teda bude mať 66.

Nechcem krivdiť pánu Brežnému, advokátovi. Tento jediný — ako som očul — mal by jediným národne cítiacim a žijúcim mužom byť v tejto okolici. A že aspoň toho máme, sme na neho pyšný, bárs aj jeden človek málo toho môže previesť medzi toľkými odporcami jeho presvedčenia. Preto je i jeho účinkovanie veľmi obťažané, lebo nemá spoločníka, ktorý by mu pomáhal.

Je tu, ako známo, aj slovenská banka, so slovenským úradníctvom, takzvaná „meštianska banka“. Táto tiež blahodárne účinkuje na týchto opustených a preto zaoštalých stranách, lebo pomáha ľudu výborne, keďže poskytuje požičky na tak nízky úrok, o jakom sa tu pred tým nikdy nesnívalo, a za vklady dáva zase ten najmožnejšie vysoký úrok. A že má ľud dôveru k tejto banke, vysvitá už z toho, že ide jej najlepšie zo všetkých peňažných ústavov tu v celej okolici. I to môže byť toho dôkazom, že si teraz zakúpila svoj vlastný dom, v ktorom si miestnosť bankové zariadenia.

Ale tí dvaja činitelia: pravotár a banka, to je primálo na tak veľký okres, ktorý je ešte málo, ba skoro nič prebudený. Bolo by žiaducné aspoň tučiť takých pomocníkov!

V. Krušovský.

Divadlo v Skalici.

Naši divadelní ochotníci zahrli nám 19. júla vo dvorane spol. domu „činohru:“ „Matka a dcéra“ od Toepfera v 4 jednaniach, preložil A. Halaša. Dej je známy a netreba nám ho opakovať. záleží nám len na tom, aby sme mladé sily divadelné povzbudili a pochválili, lebo jejich pričinenie a horlivosť boly príkladu hodné. Úlohy boly následovne rozdelené: Hrabovský — pán Hýll; — Mária Hrabovská, vdova po jeho bratovi — sl. Novomestská; — jej dcéry: Klára — sl. Poláčková, Ružena — sl. Zelenková; — Baron Milota — pán Jurický; — Čajka boháč — pán Kellenberger; — Šlapák, sluha, Hrabovskej — pán Tyrai; Sabina, jeho žena — sl. Kristková.

Kus bol pečlivo nastudovaný tak, že bez všetkých vad bol prednesený; dekorácia bola slušná; herci usilovali sa všemožne svoje úlohy podať tak, že len všetkých pochváliť musíme. Najťažšie a najdlhšie úlohy mali p. Hýll, Kellenberger a dámy. Previedli všetko k najväčšej uspokojenosti obecnstva, ktoré ich nielen na konci, ale i v prostried hry hlučným applausom pochválilo a na posledy vyvolalo.

Bolo nám skutočne pôžitkom pozrieť na túto novú generáciu hercov a herečiek, z ktorých posledných všetky po prvý a druhý raz na javište vkročily a predsa sa zdržaly akoby javište jejich domovom bolo. Máme nádej po týchto zkusenostiach, že nová garda nám ešte mnoho radosti a poučenia spôsobí,

keď jako začala, aj pokračovať bude a všetko, čo nám na javišti ukáže, bude hladé podávať z vzorov života a tak umenie svoje zdokonaľiť.

Tedy milí herci a herečky nemyslite, že týmto vám chceme povedať, že všetko už umíte, to nie, ale usilovali ste sa hru bezvadne previesť, to sa vám podarilo. Vďaka vám za to, usilujte sa aj na ďalej a na tento úmysel privoláme vám srdečne „na zdar!“ —

Obecnstva divadelného ako v Skalici nenajdete v celom svete. Keď je za žiatok presne ustanovený na 8 hodín, nuž o 9. hodine sú šťastlive už pohromade. Súvisí to snáď s tou trieskou za uchem? Neni nad pohodlnosť i pri pôžitkoch.

Drobné zprávy.

Smrť. Dňa 20. t. m. umrel v Hochštetne po dlhej trápnej nemoci mládenec Ján Koriš. Nebohý bol tichý národný pracovník. Vzdelaný a nezlomný Slováč. Až konečne smrť ho zlomila. Boh daj mu odpočinutie večné a poteš matku vdovu. — Rady našich rednů a nemá ich kto zapliňovať.

Slovenským včelárom. Z príležitosti IV. slovenského sjazdu a včelárskej výstavy od 8. do 16. augusta t. r. v Prahe vydržiavanej, úctive prosím tých pp. slovenských včelárov, ktorí by chceli a mohli túto výstavu navštíviť, aby si nesťažovali listovne sa ohlásiť buď v kancelárii Zemského Ústredného Včelárskeho Spolku v Prahe, Hyberská ul. 20., alebo u dolupodpísaného k vôli spoločnému cestovaniu a príchodu do Prahy. Prípadom, že všetci včelári z Uhorska, ktorí sa prihlásia, dostanú zdarma ubytovanie, pohostenie, vstup na výstavu, do koncertů a iných zábav a že nás prijmú s pravou slovenskou pohostinnosťou, aby sa nám tam dobre ľúbilo. Heslo slovenských včelárov nech je: Hore sa do Prahy, na veľkú slovenskú včelársku výstavu. Jur Poláček, Dolné Srnie 12., p. Vágújhely.

Hospodársky boj Poliakov s Nemcami. V Nemecku pracuje pruská vláda s veškerým úsilím. Vyvlastňuje Poliakov a získava mnoho poľskej pôdy. Poliáci sa bránia búževnate. Dľa úradnej štatistiky, teraz ponajprv vykázané: V západnom Prusku a v Poznaňsku od roku 1896 — do 1911 ztratil Nemci vyše 96.000 hektárov pôdy, v tom istom čase 53.000 v Poznaňsku. Do rúk poľských prišlo na 287.000 hektárov pôdy z rúk nemeckých. Do rúk nemeckých 191.000 hek. poľskej pôdy, väčšinou v Poznaňsku. Ale pozoruhodné je, že v posledných rokoch už málo pôdy Nemci ztratil.

— **Strašné povetrie,** ktoré minulý piatok zastihlo Primorie a skoro celú uhorskú krajinu, vyžiadalo si tiež mnoho ľudských životov za obeť. Dľa časopiseckých zprávy zúrila najviac v nasledujúcich krajoch.

V Budapešti narobilo škody za viac millionov korún, a padlo mu v obeť sedem ľudských životov a 35 osôb bolo ranených zväčša nebezpečne. Štátne železnice utrpely veľké škody, podobne i poštovná a telegrafická správa.

V Košiciach portichala víchrica mnoho budov a bolo tiež mnoho osôb zranených. Vypuknul aj požiar.

V Kormende spôsobil ohromné škody; kniežací park je úplne spustošený a 4 osoby smrteľne zranené.

V Sabadke viacero osôb zahynulo na pivevoze, potopilý sa v Tise. Blesk zapálil

viacero domov a víchrica veľké škody spôsobila.

V *Baje* tiež zahynula jedna osoba; ovocné sady sú úplne zničené. Mnoho domov sa úplne srútilo.

V *Portore* tri osoby padly víchrici za obeť. Na slovenskom západe: v *Zohori*, v *Lozorne*, vo *Štvrtku* celá úroda vyšla na vnivoč a v *Lábe* nielen to, ale i ľudský život bol bleskom zmárnený.

I v severných stoliaciach bola pohroma veľká, škody sú nesmierne.

— **Naftové pramene v Nitrianskej.** Naftové studne okolo Gbelov dávajú surovú naftu už v hojnej miere. Obe, už hotové studne sú 165 metrov hlboké, ale dľa lučbárskeho rozboru z nich čerpaná nafta nehodí sa na výrobu petroleja a benzínu, ale len na výrobu minerálnych olejov a s tým spojených odpadkových materiálov. Ponevác ale dľa náhľadu znalcov pod tymito nečistú naftu dávajúcimi prameňami budú dozaista pramene dávajúce naftu súcu na výrobu petroleja, majú sa studne gbelské postupne prehlbovať a aj nové vŕtať po okolitých chotároch až po Šaštín a má toto nádejné petrolejové pole tú veľkú výhodu, že leží popri železnici prešporsko-skalickej, poľažne trnavsko-kútskej.

— **JUDr. Emil Stodola**, advokát v Budapešti, oznamuje, že od 1. augusta bývať bude na novom byte Budapešť, IV., Ferenc József rakpart 16.

Žitnú kávu

Odporúčame našim rodinám odbornú firmu **Frant. Rajnýš, Praha-Vršovice**, ktorá posielá dobrú žitnú kávu vyplatenú dobierkou kamkoľvek 5 kg. za 3 kor. 80 hal. i s dárkom. Zkúste, presvedčíte sa a budete v plnej miere spokojní.

Naším ct. pánom čitateľom do pozornosti!

Oznamujeme Vám týmto, že počas rastáva úcich válečných časov za riadnu expedíciu nemôžeme ručiť. Vojenská správa upotrebuva snád' polovicu i viac vagónov na dopravu vojska a válečného materiálu. Mimo toho môže sa stať, že niektoré číslo bude opozdené pre nepredvídané okolnosti. Najlepšie bude, keď sa všetci čitatelia hneď predplatia, aby sme neboli nútení mnohým časopisom celkom zastaviť, lebo pomery nedovoľujú, aby sa v tak vážnych časoch mohli časopisy rozosiť ať len tak nazarboh. Kto chce sa dozvedieť v stručnom náčrtku o všetkom, nakoľko to ovšem úradná cenzúra dovolí, — ten nech sa predplatí.

Všetky štyri sdružené časopisy na rok 5 kor. na pol roka 2 kor. 50 hal. na štvrt roka 1 kor. 30 hal. — Jednotlivé časopisy 3 kor. na rok, na pol roka 1 koruna 50 halierov.

Vydavateľstvo.

Do Viedne!

Oznamujeme našim viedeňským priateľom a rodákom, že sme za sberateľa predplatiteľov na naše sdružené časopisy ustanovili pána **Štefana Koci**, X. Herzgasse 53—1—19., ktorý je oprávnený i peniaze prijímať.

Vydavateľstvo.

Súbeh.

Organizácia Katolíckych Sokolov v Spoj. Štátoch Amerických týmto vypisuje pre slovenských spisovateľov a slovenských študujúcich, literárny súbeh a sice na články pojednávajúce asi o nasledujúcich témach:

pre dospelých Sokolov, bo pre ich dorost pôvodné, bo prevzaté cvičby telocviku či prostné, či na náradí;

poučné pojednávania z oboru telocviku, vyšľavania, pletenia a podobných ženských ručných prác;

praktické pokyny riadenia sboru, kníhvedenia, zakladania knižovne, rozširovania a podporovania kat. časopisov, zachovanie cirkevného a národného ducha v sboroch a ich údoch.

Sokolské piesne s notami či už ku cvičbám alebo ku zábave: zábavnú spoločenskú hru pre podrost sokolský;

populárne pojednávanie z vierovedy — výchovovedy — socializmu — zdravotníctva;

črty z dejín slovenskej literatúry, bo historie nášho národa, alebo z dejín sveta.

Heslom Kat. Sokolov je: **Za Boha národ!**

Úradný pozdrav Kat. Sokolov je: **Zdar Boh!** —

Všetky práce určené pre **Sborník** majú byť doposlané na adresu redaktora orgánu a to najneskoršie do 25. sept. t. r.

Obnos odmeny určí redakcia dľa jakosti doposlanej literárnej práce.

Literárne práce treba zaslať na adresu:

Rev. FRANTIŠEK ŠKUTIL,

U. S. of Amerika

Boonton, N. J.

Zásada závodu:

- Malý zisk,

- Veľký obrat!

Módne súkna, módne dámske látky, pánsku-dámsku- a detskú konfekciu, pre každé obdobie, obdržíte vždy najľavnejšie a to najnovšie jedine v I. závode **Ant. Novotného v Hodoníne, Rynková ul. 8.**

Priatel'ia!

Zaopatřili ste sa pre žatvu

UHLÍM!!

Ak nie, píš'te si pre ceny

Úvernej banke filiálke

v Žiline (Zsolna),

ktorá má najlepšie druhy

uhlia a koxu

a dodá Vám ho na čas.

::: Pýtajte si nabídky. :::

Pravým zdrojom sily je

pre chudobných i bohatých, chorých i zdravých, dietky i dospelých

pravá žitná káva

ktorú zasiela v 5 kg. ballčkach za Kor. 3:80 s dárkom vyplatené

Gazdovsko-potravný spolok

pražiarení kávy

v Uh. Skalici (Szokolca Nyitra m.)

Prijmem jednoho alebo dvoch tovaryšov

na obuvnícku prácu, obzvlášte, ktorí sa vyznajú v pracovaní pekných bot a topánok majú prednosť. Príhľasy prijíma

Jozef Kristek,

obuvnícky majster v Uh. Skalici.

Veľkodieľňa nachádza sa vo väčšom moravskom meste

Najlacnejší lebo najlepší, najvydatnejší a najchutnejší kávový prídavok, je aj ostane pravý: Franckov!

1898

Predplácajte si „Pokrok“

Skalickému obecnstou do pozornosti.

Dnešným dňom nariadená je všeobecná mobilisacia. Všetci vojovinní obdania nášho mesta museli narukovať.

Aby ženy, majúce deti na starosti a muža narukovaného, utvorila sa opatrovňa dieťok od 1. mesiaca do 10. roku. Každá matka má právo ráno o 6. hod. deti príviesť a ich o 7. hod. večer odobrať. Patričné potreby, jako jedlo, fliašky atď. sú treba sebou vziať. Opatrovať budú sestry svätého križa. Opatrovňa nachádza sa v gymnáziume, vchod zadnými vrátami.

Úloha našej politiky: Obrodzenia hospodárske.

Úlohou slovenskej politiky musí sice byť, aby smysl iných európejských národov pre otázku slovenskú neutuchal, aby sa jej zachoval záujem všetkých, ktorí sa domnievajú, že naše mocnárstvo k rovnováhe európejskej je nutné. Lenže jedine na to spoliehať nesmieme. Môžu nastáť doby, že na pôde tejto našej vlasti odohrajú sa deje, ktoré nebudú menej dôležité a vážne, ako ktorékoľvek z oných veľkých minulých dejín Uhorska.

K tomu musíme sa oboriť a opevniť, aby sme boli dostatočne mocní, aby, pokiaľ možno, hneď vopred zašla chuť tým, ktorí by nás radi pohltili. To má dnes každý Slovák cítiť. Poznáme-li nebezpečenstvo, ktoré sa na nás valí, sme povinní predovšetkým pozrieť sa na val odhodlane do tváre, čeliť mu a prezreť si prostriedky, ktoré máme po ruke, aby sme ho odvrátili. A preto hovorím: Obrodzenie slovenské vstupuje do svojej najťažšej úlohy; dohoní to, čo zanedbala doba minulá. To je obrodzenie národohospodárske.

Dnes každý z nás musí mať na mysli, že dielo obrodzenia slovenského bude ukončené až vtedy, jestli sa postaráme, aby vzrast národných úspor a hospodársky silných osobností tiež aj u nás dokonale sa prevádzal. To ovšem ešte není všetko. Nutno je tiež aj podmienkou tohoto požiadavku, aby sa Slovák uživil na slovenskej pôde. Proti tomuto veľkému cieľu pozdávajú sa mi všetky naše národné a národnostné spory, ktoré nás tak často rozčulujú, az primalými.

Otázkou je, ako si počínať. Starý postup, aký panuje teraz v Uhorsku, nasledovať nemôžeme, pretože nám k tomu chýba štátna moc. Môžeme vykonať úkol, ktorý na nás čaká, len pomocou hospodárskej svojpomoci národnej. Musíme spojiť chladný rozum s najvrednejším citom. Predovšetkým musí do nás vniknúť a do vrstiev národa preniknúť láska k slovenskému výrobku. V tom smysle ponímanie hesla „svoj k svojmu“ uznávam jedine za správne. Hospodársky život, — či sa to týka priemyslu, obchodu, gazdovstva, — není našim posledným účelom, ale je mohutným prostriedkom, ktorým si môžeme rôzne svoje ciele zabezpečiť. Veď aj naši buditelia nenamáhalí sa s čarovnou silou duševnou len preto, aby vzkriesili len reč národa. Veľkým cieľom nášho obrodzenia bolo znovu sriadiť a zachovať všestrannú, osobitnú kultúru národnú. A dielo toto, jak z hojných dokladov je zřejmé, potkávalo sa so zďarom. Vidíme rozmah svojej literatúry, vlastne časopisectva, práce vedecké, technické a tiež i umenie dramatické. Je treba všetko toto len podporiť. Áno, podporiť, aby malo vo vlastnom národe zabezpečujúce podklady, totiž vrátil sa k roku 1897, kde „Hlasisté“ hlásali drobnú prácu a nie sa chytali do vysokej politiky. Pozrime, je to smutné po-

vedat, ale bohužiaľ, je to pravda, že není sme v stave ani naše vlastné umenie uživiť. Keby naši hrnčiarri (keramika), shotovitelia dreveného zbožia, výšivkárky atď. neodbyli svoje diela v cudzine, doma by ich iste len po riedku predali. Je teda zase potrebné, viacej možnosti hmotnej, aby sa mohlo všetko riadne rozvinúť.

A z toho nasleduje, že musíme milovať svoj slovenský výrobok. Neide tu o to len, aby sme kupovali len u našich ľudí; lebo keby mali Slováci na predaj len výrobky cudzie, podporovali by sme nepriamo predsa len rozmah cudzieho kapitálu. Preto musia Slováci predávať opravdu slovenské výrobky, aspoň nakoľko to možným je, alebo aspoň slavianske. O „našom“ obchode budeme môcť hovoriť len tenkrát v pravom smysle slova, keď bude on slúžiť len našim výrobkom. Preto je nutné zakladať slovenské priemyselné podniky. Je pravda, že také podniky zakladať bez peňazí, nie je možno. A nie je ani možno bez určitých odborných znalostí a podnikateľskej schopnosti. Pokiaľ sa týka kapitálu, sú naše pomery dosť priaznivé. Tiež i osobností, ktoré by mohli do zakladania priemyselných podnikov sa dať, je tiež dosť, lebo mám na zreteli, že priemyselní podnikatelia nezačínajú hneď s milliomom. Avšak tiež je potrebná veľká odbornosť technická, podnikateľská a obchodná. Hovorí sa, že my Slováci nemáme obchodnej podnikavosti. Není tomu tak; ba práve sú kraje, kde každý Slovák je rodeným obchodníkom, ba i naši roľníci majú obchodného ducha, lenže nevyvinutého. Pôsobí tu hlavne zvyk, okolie a ústredie; ľudia volia si povolanie dľa vlivu svojho okolia. Čo mladý človek vo svojom okolí vidí a slyší, to sa mu vstupuje, dáva jemu smýšľaniu a snaženiu smer a cieľ. A obchodnícky talent není nič iného, nežli súhrn určitých vedomostí a šikovnosti, ktoré si možno osvojiť. Preto s pofutovaním pozorujeme, jak synovia zámožnejších rodín po vykonaných štúdiách idú domov a ďalej o rozširovanie svojich vedomostí nedbajú a miesto aby šli do veľkých stredísk práce a obchodného ruchu a tam obohatili svoje zkušenosť, zaliežajú do dusných písareň, alebo žijú a tyjú z dedovizne.

Ďalej musíme užívať všetkých prostriedkov podnikateľského spolčovania a pri tom si uvedomiť, že zďar každého spoločenského podniku závisí na poriadku a akurátnosti. Vofakto azďaj povie: „Lahko sa to povedá a učí, ale ku skutku je ďaleko.“ Takou rečou neprídeme nikdy k cieľu. Nesmieme hovoriť: „Je to ľahké“. Tisíce ľudu budovalo dielo národného obrodzenia. a z týchto krásnych príkladov má celá generácia čerpať svoju silu

Heslo „svoj k svojmu“ nesmieme ponímať v smysle pustého, bezhlavného bojkotovania určitých ľudí a firiem. I nemecký a maďarský ochodník, ktorý by rozširoval nášský výrobok, bol by našim národným cieľom bližší a vitanejší, nežli Slovák, ktorý by dával prednosť cudziemu zbožiu pred domajším.

Niektorí sa tomuto heslu posmieľajú. Avšak nevidíme, ako sa ono prevádza medzi Nemcami a Maďarmi? A tak náš malý národ, ktorý po vzkriesení svojej reči ocítnul sa pred veľkými udalosťami a chce si razíť cestu k svojmu hospodárskemu životu a jeho zmohtnutní, nevymyká sa heslom „svoj k svojmu“ z tých hesiel doby, ale chce tiež len pomocou jejich domáhať sa toho, čo je dnes cieľom iných, väčších národov.

Dr. A. B.

Boj o životnú existenciu.

V tejto našej vlasti, hádam nikomu sa dobre nevedie. Už či s jednej, či s druhej strany nútený je ponosovať sa každý. A prečo to? Preto, pretože nemáme sa tak, ako by sme sa mohli a mali mať; sme nesvorní, nejednotliví a závidíme jeden druhému. A toto není ani pekné, ani ľudské, to sa jednoducho nepatrí.

Každý jeden z nás tak sa živi, jako najsnadnejšie môže. A tak teda, čo si máme jeden druhému byť prekážkou v boji o životbytie? Čo máme jeden druhému závidieť? Tú borbu a boj o životnú existenciu? Či sa nám máli to súženie, ktoré deň čo deň zakúsiť prinútení sme so strany našich neprajníkov?

Boj o životné jestvovanie naše musíme veľkým úsilím viesť a k tomu pripojuje sa nám ešte i boj politický. A tento boj politický presvedčuje o tom, že sme není svorní, že sme rozháraní, rozpoltení, kam ruka, kam noha. Dosť na tom. Nemáme len borbu s našimi životnými ťažkosťami, ale nútení sme aj o politické právo a príslušnosť svoju silu v borbe vyčerpávať.

A ešte aj v tomto ohľade není nám dost na tom, že musíme bojovať o urovnoprávenie s našimi neprajníkmi, s panujúcou vrstvou, ale ešte i medzi sebou; vadíme sa, strieľame po sebe jedovatými šípami, po časopisoch, na prednáškach, v rozhovore a čo ja viem kde všade. Samé nadáva nie, hnusná pomluva. To je to najväčšie národné zlo, ktoré nám nohy podráža, čo nás kántri a nám na veľkú škodu je.

Či by to ináčé nemohlo byť? Akoby nie! Veď je to i tak len na posmech sveta. My, vlastná kosť z kosti, krv z krve, nemôžeme sa v svornosti znášať, svorne spolupracovať. Je to veru haňba, nie sice naša, pospolitého ľudu, ale tých samozvaných vodcov, takzvaných inteligentov, ktorí osobujú si zvláštne rozumy, huckajú ľud proti sebe, nadávajú na iných, osočujú každého, kto s nimi nefahá za jeden povraz, a čo najhoršie pri tom, stvárajú to v mene viery, v mene veškerenstva a zatiaľ je to všetko len výron panovačnosti a nesnášanlivosti. To je jednoduché podkopávanie politickej životnej existencie.

Neslúži nám to ku cti a chvále a preto sa nám naši protivníci len smejú. Uponižuje nás to a biľaguje pred celým vzdelaným svetom, lebo dľa tých „samozvaných“ posudzujú celý národ.

Nechajme, ľud môj, týchto brechať a podajme si ruky i bez nich, treba i proti nim a staňme si svorne do práce za národ, za svojskú krv. Nám sa tak patrí: ruka v ruke svorne kráčať v pred, spojenými silami vymáhať to, čo nám patrí, čo nám príslúcha v medziach zákona a na základe spravodlnosti ľudskej.

Boj o životné jestvovanie v národnostnej politike len tak uvláďzeme a na poli tejto politiky len tak sa uplatníme, keď svorne a hromadne našich práv a spravodlivých požiadavok sa zastaneme. Preč s náboženskou nevraživosťou! Či je kto katolík, evanjelik, staroverec a či kalvín, baptista alebo pohan, — to si ponechajte do kostola, do súkromnej izby, do rodinného krúžku, ale na poli politickom budte všetci Slováci, ktorí máte jeden a ten istý cieľ: vymáhať to, čo nám, Slovákom patrí.

Žiaden národ podmanený nehašterí, nevadí sa medzi sebou tak, jako je to u nás, — vďaka tým, ktorí sa do vlastnej kože nepracujú, — zavedené, lebo každý vie, že s tým

len sám sebe škodí, svoje sily vyčerpáva zadarmo a nadarmo, a že s tým nič iné nedocieli, iba posmech a potupu so strany protivnej. Toto tuším nevedia naši „vodcovia“ pochopiť, do toho sa vžiť, alebo nedajbože sú k tomu navedení od tých, ktorých heslom je „divide et impera“ (rozdel a panuj)

To je to najväčšie nešťastie naše. Preto sme zaznávaní, ukrivnení; nevieme sa uplatniť v politickom živote. A ešte smutnejšie následky môžu z toho nasledovať nie len pre nás, ale i pre naše potomstvo, jestli sa my, ľud pospolitý, nespojíme, nestaneme si na pevnú nohu a nezahriakneme tých, ktorí tak krásne vedia nadávať, osočovať a vadíť sa, ale viacej nám škodia, ako osožia.

S. — ský.

Velká slovenská cirkevná slávnosť vo Viedni.

Nedeľa, 5. júla, bol pamätný deň pre viedeňskú Slovač. Bol to sviatok sv. Cyrilla a Methoda. V Českom kostole kázal konsistoriálny auditor dp. Dr. A. Kollsek z Hodonína po slovensky. Aká veľká škoda, že riaditeľstvo neustanovilo túto kázeň niekde do väčšieho kostola, lebo mnoho sto ľudí muselo odísť, čo nenašlo viac miesta. Kázeň pohybovala sa na vysokej úrovni známeho výborného kazateľa. Hovoril krásnou, bezvadnou slovenčinou. Pri dojemnom opise, ako jeden brat z našich svätých apoštolov úpenlivo prosil v Ríme, by mohol mŕtvé telesné pozostatky svojho druhého brata dľa žiadosti ich matičky do svojho domova odviezť, zmocnilo sa ohromného množstva Slovače nevýslovné rozrušenie. Tak k srdcu boly povedané tie slová, že to všetko hlasite plakalo! A keď rečník citoval utešené sloky Hviezdoslavové, ako tí dvaja solúnsky bratia postavili križ svätý na Tatru, vtedy zas hrdoš a nádeja na lepší život a budúcnosť národa slovenského naplnila srdcia poslucháčstva. Rečník spomenul aj zo životopisu osláveného biskupa Moyzesa od Vajanského, aký tento náš najväčší žrec bol veľký citeľ slavjanských apoštolov a akej veľkej milosti Božej sa dožil, keď práve 5. júla na sviatok sv. Cyrilla a Methoda vypustil svojho šlachetného ducha.

Počas pozhňania zrazu ako anjelské hlasy ohlásili sa našim neunavým Dr. G. Rehákom majstrovsky vyškolené sloky nábožného chorálu od Smetanu, prednesené spevokolom spolku „Národ“. Zastalo srdce v blaženom pocite, stá a stá ľudom vyhrkly slzy z očí. Utešený chorál zvučal ani labutia pieseň. Každý člen spevokolu zasluhuje najvyššiu pochvalu. Po ťažkej dennej námahavej práci sa schádzali, až dosiahli vysoký stupeň dokonalosti. Hodiny by sme ich boli počúvali. To bolo potešenie, to bola radosť, to bola rozkoš!

Po kostole nepočtené húfy slovenského ľudu vybraly sa víťaf bratov Čechov, ktorí vracali sa z púti cyrillo-methodejskej z posväného Velehradu.

Naši statní Sväto-Jurané dostavili sa do nohy. Výbor spolku „Národ“ súčasťnil sa korporatívne. Devy z Kútov v ich utešenom kroji niesly sošku Bohorodičky. Stanica a celé okolie nádražia severnej dráhy bolo preplnené statným slovenským a českým ľudom. Srdce dmulo sa hrdo v hrudi nad takým množstvom Slovače. To boly nesčíselné zástupy. Hovorila, že od 10 rokov nebolo nikde vo Viedni vidno podobnej valnej

účasti; spolok sv. Methoda veľmi hlboko väzi v srdci ľudu slovenského. Aj z Búrov a z Novej Vsi videli sme niekoľkých. Aká škoda, že neprišli všetci, však by sa boli potešili, bola by im duša od radosti zaplesala! Darom je, vo Viedni nemožno bez spolku sv. Methoda žiadnu úspešnú činnosť vyvinúť.

Aké bolo veľkolepé privítanie, taký dôstojný bol aj priebeh celej processie. A keď nesčíselné zástupy tiahly pod vedením dp. Dr. Kollska a jedného českého kňaza po okružnej ceste spievajúc slovenské piesne. Tak zastávali ľudia. Viedeň podobného od eucharistického congressu nevidela. V Kostole sv. Anny sa táto veľkolepá slávnosť dokončila.

Keby toho všetkého bol býval svedkom velezaslúžilý pracovník za kresťanskonárodnú myšlienku vo Viedni konsistoriálny radca dp. pán Tomáš Blaha, ktorý si nadobudol večné zásluby za methodejskú jednotu, tak by bola tiež zaplesala jeho šlachetná duša.

Bol to mohutný prejav a manifestácia slovenského ducha. Preto sláva všetkým tým, ktorí stoja na čele methodejskej jednoty, tejto slovenskej láskyplnej matičke. Sláva spevokolu spolku „Národ“. Sláva Dr. A. Kollskovi, ktorý si nešahuje času a zdravia a konečne sláva statnému kresťanskému ľudu vo Viedni!

Vy všetci ale, ktorí žijete za tou studnicou vody živej viery uspokojenia a nádeji, ó pridte raz na slovenskú kázeň. Počujte dojemné slová Kollseka, pozrite na jeho preduševnenú tvár, z ktorej čistota tela a ducha žiari. Počujte ten utešený hlas anjelsky dev slovenských a bremeno križá Vašich dňov bude ľahšie. Tam v hĺbinách Vašich duší počne zelenáť sa nádeja.

Vy chorí na duši i na tele. Vy opustené sirotky a vdovy, ó pridte všetci do toho stánku. Kde pod znamením svätého križa počujete slová Vášho Spasiteľa, ktorý na križi dokonal za Vaše hriechy, ktorý všetkých vás privinie na svoje láskyplné krvácajúce srdce a vztiahne rukou nad vašimi biednymi dušami. Nech On sprevádza vás na cestách vášho života, lebo len keď On stojí na predku vašich šíkov, len vtedy nasledujete Jeho.

Čo je nám potrebné.

VI.

Keď toto 8. číslo nášho „Pokroku“ ct. čitatelia dostanú do rúk, bude už známo i tomu najposlednejšiemu, — lebo keď to nečítal, tak aspoň to očul, — o tom popisovaní voličov k volbám vyslaneckým. Ako by aj nie, veď termín, do ktorého je toto popisovanie nariadené, o pár dní už vyprší, a tak teda aj ten, ktorý nevyužije týchto niekoľko, — do 10. augusta zbývajúcich, — dní a nedá sa vpísať do zoznamu voličov, pozbaví sa sám toho svojho občanského práva, ktoré mu ako daň a majetku, zo zárobku a tiež i z krve platiacemu občanovi prináleží. Teda kto čítaš, rozumej!

Je to zaiste dobrý predmet pre túto 6. časť článku „Čo nám je potrebné“, lebo upozorníť spolubratov Slovákov na túto tak vefadôležitú vec, není zbytočné prázdnej slamy mlátenie, bárs není som ani najmenej istý, že aj to nezostane nepovšimnuté, ako mnohé iné.

Keď chceme žiť tak, ako sa patrí na občanov, tejto vlasti a jako nazývajú iné národy za hraniciami; keď chceme, aby sme

niečo zavázili a aby sme dajaké slovo mohli mať aj pri vynášaní zákonov, ktoré tak pre nás znejú, ako aj pre ostatných: keď chceme mať právo ohľadom vyučovania jak v nižších, tak aj vo vyšších školách; keď chceme, aby sme neboli hatení v žiadnych národno-kulturných pohyboch našich; jedným slovom, keď nechceme zakrpatiť a zahynúť, ako osobitný národ, či národnosť, ale žiť, silou-mocou zápasit a borit sa s nepohodnosťou a trampotami tohoto sveta; prizvukujem: *nesmieme byť ľahostajnými, netečnými, daromnými; nesmieme len pohodlnosť hľadať a čakať, až nám pečené holuby zaletia rovno do úst.*

Tak je! Potrebné nám je vydat život zo seba, keď chceme, aby sme život mali. Jestli sa chceme uplatniť na poli zákonodarnom, politickom, potrebné nám je, aby sme použili tej príležitosti, — a nabádali aj iných, — ktorá sa nám skytá a ešte teraz do 10. augusta vydobíť si toho práva, ktoré nám nezbytné je potrebné.

A preto: ktorý Slováč ešte dosiaľ neučinil zadosť svojej povinnosti, nech neodkladá, aby sa snád zbavil sám svojho práva; nech nemešká hlásiť sa, a potom nazre i do zoznamu, či snád není vynechaný z neho, aby ešte zavčas ohlásil sa mohol, že jemu patrí a dľa zákona má mať voličské právo, aby tak chyba napravená bola.

Je to povinnosť jedného každého z nás, ktorí sme na to spôsobilí. Povinnosť, svätá povinnosť, lebo jeden každý hreší proti sebe a proti národu ešte horšie sa prehrešuje, kto pre netečnosť, pre ľahostajnosť, nevie sa uplatniť v živote politicko-kulturného rozvíjania sa a slobodného pohybu v ohľade národného žitia

Či nie je tak?

Že áno, to musí uznať jeden každý z nás; sami by sme si boli vinovatí, keď budeme i ďalej zaznávaní a považovaní za niktošov, nič neznamenajúcich, nič nevážiacich v krajine, pre ktorú žijeme a mreme.

Preto hor sa, bratia, drahí Slováci! Ukážme svetu, že vieme pochopiť význam volieb. A my si toho žiadame, aj sa toho domáhame; nech vidia ľudia a celý vzdelaný svet, a keď vzdor tomu všetkému není sme v stave k našim právam prísť, — to potom tiež celý svet bude vidieť, že to není našou vinou, že není sme toho príčinou. Neodsudzujme sa už sami vopred, aby sme odsúdení neboli na úplné zabudnutie a zmiznutie z povrchu tejto zeme, ako sa to už s mnohými národmi stalo.

Kto nevie pochopiť význam volebného práva, ten není príčetným občanom, ten zabíja svoje i naše práva, on je tarchou na tele národa.

Bratia drahí, hýbajte sa v tento už veľmi krátky čas! Ratujte sa! Nehneme v bahne netečnosti! Bárs je aj súrna robota, neľutujme času, aby sme si obstarali svoje právo, bez ktorého sme v štáte niktošmi.

Nemeškajte! Majte rozum!

Boh pomáha!

V. — ský.

Držte se!

toho co je dobré a raete si psati o nové vzorky dobrych látek panských i dámských, tovarně na sukna

KAREL KOČIAN V HUMPOLCI

Najlepšie hospodárske
zeleninové a kvetinové
SEMENÁ

- ďalej všetky potreby -
pre hospodárstvo dodáva

Edmund Mauthner

c. a kr. dvorný obchod so semenami.

V BUDAPEŠTI
VII. Rottenbiller ul. 33.

Cenníky na požiadanie
zašlem zdarma a franko.

Už vyšiel a rozposiela sa

Veľký

**ŽIVOT PÁNA JEZIŠE KRISTA
PANNY MARIE.**

Spísal Martin z Kochem; preložil Adalbert Nymburský.

Deviate opravené vydanie.

Nákladom JOZEFA TESLIKA v Un. Skalici.

Kupujte len
- u fyriem, -
ktoré u nás
inzerujú!

5 kg
veľmi jemnej
v
ražnej kávy
K 3.20
poštou o 50 hal. viac, v ruč-
níkovom obalu s praktickým
dárkom ponúka
Fr. Opterný,
Praha VI. - 403.

ES-KA

A koncentrálo kötka-
rikás „Es-Ka“ kerék-
párunk által cca. 40%
erőkéfeytést megtakarít

A legfontosabb
ujdonság.

Egyedüli árusítás:
Poppeck August, Ho ics

Je to
smutný
údel

ciť sa slabým, nemocným a nivosým a vidieť, ako miznú naše sero-
nosti. Obzvláste pre tých, ktorí v ťažkom boji musia obha-
jovať oproti omnoho zdravejším konkurentom svoju existenciu a
svoju zásluhu.

Ztrata životnej energie, životnej sily pozostáva v tom, že násled-
kom nesprávnej výživy, zvrátneho spôsobu života, spätne pre-
konaných nemocí, starostí a srasí a iných duševných vlivov ztrca
pomaly krv svoj správne slozenie a zbvlst svoj obsah vživ-
ných látok. Následkom takto povtalaj etudokrvnosti prihodí sa
k porušeniu krvného obehu a ku všetkým možným chorobám -
boleniu hlavy, nechuti k jedlu, zápe, žaludečný a a strevným ob-
tí ž m, zväpátenie ž l a mnohým iným. Nemôžeme už tak pra-
covať, ako predtým a zúfale hľadme v ustretý budúcnosti.

Nemocné, oslabené nervy oslabujú našu vôľu!

Bezse-nosť, mdlá nálada, rychla duševná únava, roztržitosť,
bezmyslenkovitosť olu-pujú nás na to o celú chopnosť vyplníť sv je
mie to v spoločnosti. Jestli má byť predčasné opatreb nie nášho
telesného stroja zadržané, jestli má byť zastelo n se zdravé a

veselosťou našu dušu naplniť.

môže sa to stať len takým protrie kom, ktorý osvievuje a obno-
vuje krv, zvyšuje výmenu látok a dáva telu i duchu tú čieru
sily, ktorá je zapotreby ku premoženiu chorobných porušení. Tomu
účelu poslúži Biodyn, ktorý u:

tisícim pomohol k novému životu.

Prostredníctvom Biodynu obdrží krv, ktorá musí vyživovať vs tky
orgány, i mozok, morek a nervy, nenahradit ľné stavivo pre telo
a utváraje potom

pokojnú nervy, silu k napjatíu a životné šťastie.

Vezmite Biodyn a vaše nevy opat silnejú, telom vám roz-
prúdi nova sila.

Celkom zdarma dávkú na zkušku

zašlem každému, kto mi napíše. Budete sa sám móct presvedit,
ako znamenite môj liek účinkuje.

Dávam plnú záruku.

že Biodyn neobsahuje žiadnych škodlivých súčiastok a zaslem vám
zároveň celkom zdarma svoje veľmi cenne p učné pojednanie, ktoré
v m všetko dôkladne vždy vysvetlí. Nemeškajte a píte mi s plnou
dôverou. Korespondenčný listok s rač. Adre-sujte len: Expedition
der Opem Apotheke, Budapest VI., Abt. 449.

Ukladajte svoje úspory v Rol'nickej
a priemyselnej banke vo Veľkých
Levárach a v jej filiálkach v Šaštine
Mikuláša Rašky) a v Gajaroch.

Šporujte

Tlačou a nákladom knižničiarne Jozefa Teslika v Uhorskej Skalici.

Rozširujte „POKROK“

Senzačné!

Ziadam o zaslanie zdarma na ukážku prvých 64
strán senzačných románov:

VZLET LIDSTVA (LIBUŠE 1914.)
(Román aviatiky budúcnosti a senzačného
boja za její vznesené ciele od slávnej apo-
stolky mieri Bert, Suttnerovej).

ČESTIPÁNÍ (MATICE LIDU 1914.)
(Vysoko uchvatne, románové dielo o tragédii
belohorskej z pera nemeckej autorky E. S. I-
burgovej, ktorá sa však k podivu riadi po boku
najlepším belletristickým domácim dielam.)

Meno

Býdlisko:

Pošta:

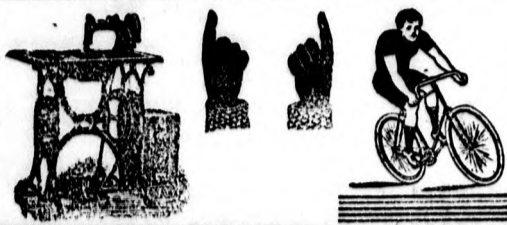
Kupon tu zariadený výplňte, vystrihnite, vložte
do nezalpenej obálky s 3 halierovou známkou
a zašlite ktorémukolvek knihkupcovi alebo priamo
Naklad. F. Šimáčka v Prahe
Jeruzalémska ulica 11.

JAN NOVOMESTSKY,

zámočník a strojník v Holíci.

Odporúča ctenému obecnstvu svoj hojne zásobný sklad hospodárskych strojov, ďalej byciglov, šijacích strojov atď.

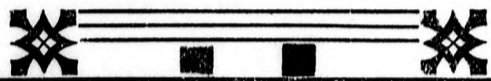
Ceny mierne, obsluha solídna.

Adolf Hecht syn v Holíci

veľkoobchod so železom odporúča svoj hojne zásobný sklad so železom a všetkým stavebným materiálom.

Cenny mierne! Obsluha solídna!

Vy ste ešte istotne nejedli výbornej chuti

Bryndzu

lebo ste si neobjednali od

LUD. ŠTEINDLA

o Sklabinej (Szklabina) Turócz m.

ktorý dorába bryndzu z čistého ovčieho karpátskeho syra každodenne, a preto u neho dostať vždy čerstvú. Nesedajte na lep kadeakým nesolidným firmám, ale objedajte si v kresťanskom - slovenskom obchode dľa hesla „Svoj k svojmu!“

Ceny sú nasledovné:

Najjemnejšia masťná, pochúťka 1 kg. za K 1.70, jemná 1 kg. za K 1.50, konkurenčná jakosť, spoľahlivý tovar 1 kg. za K 1.30, maslo kravske čerstvé 1 kg za K 2.40 v 1, 2, 3, 5 kg -ových drevených nádobkách poštou vyplateno na dobierku.

Barvy, laky a fermeže

suché i tŕené email. a na podlahu ve všech odstínech, štetce a štetky, nejlépe nakoupíte v Droguerii

J. Fialy Hodonín,

Rynková ulice 12.

Doporučuje:

zboží gumové, chirurgické a látky obvazové, jako: vatu, různé obvazy a gázy, irrigatory, stříkačky atd. Lysol a karbol ku desinfekci.

Na skladě dále: Prášky a fluidy pro dobytek, lysol ku desinfekci stáji, oleje na stroje atd.

Telefon č. 78/VIII.

Nekupujte nič iného proti

zachl. nutu, katarhu, zasfemovanu, krčom a čiernemu kašľu, jako dobre chutnajúce

Kaiserové Prsné Caramelly

so značkou „s tromi jaslami“.

5900 vsetech no ruke od lekrov pre detských osob, zasfemujúce isty účinok.

Pačik 20 a 40 h l Krabica 50 hal.

Dostať v každej lekárni.

Luhačovická Vincentka

je výbornou, osviežujúcou zdravotnou stolnou vodou; s vínom chuti výborne, a obsahujúce sodu, napravi kyslé a tvrdé vína. — Uživa sa s prekvapujúcim výsledkom pri všetkých katarrhoch hrdla, trubíc a žalúdka, játer, a močového mechúra.

Hlavný sklad pre Uh. Skalicu a okolie: Gazdovský potravný spolok v Uh. Skalici (Szakolcza Ny. m.)

Jediná našská výroba „krmného vápna Durín“

Pre statok a drúbež polovičná úspora na krme. Skatulka Durína stojí K 1.—, 5 kg. K 5.—. Výživné krmné vápno 5 kg. za K 2.50, 100 kg. za K 30.—. Páni hospodári pri objednávke udajte, pre aký statok potrebujete. Dajte mať na sklade

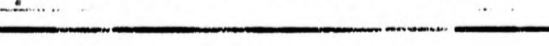
DESINFEKCTIONS osvedčenú ochranu proti „červenke“, nákazlivej to chorobe u prasie a hovädzieho statku. Ničí rozmnožovanie sa bacilov pri slintavke a kulhavke. 1 fľaška s navod k upotrebeniu 3.— 6 fľašiek K 1.— Tiež veľmi dobrý prostriedok proti „červu“

KRISTALÍN

Cena 1 skatulky K 1.—

Zasiela koncessovaný závod

RUDOLF DETONY, Szakolcza

Operater vňutrakov

(Csödör heréld),

a zvierat každého druhu prevedie vždy čo najspolahlivejšie so zárukou

Ján Skovajsza,

operater

v Holíci, Trnovská ul. č. 329.

(Nyitra m.)

Chlapec z poriadnej rodiny prijme sa do učenia na kupectvo. Dotazy na admin.

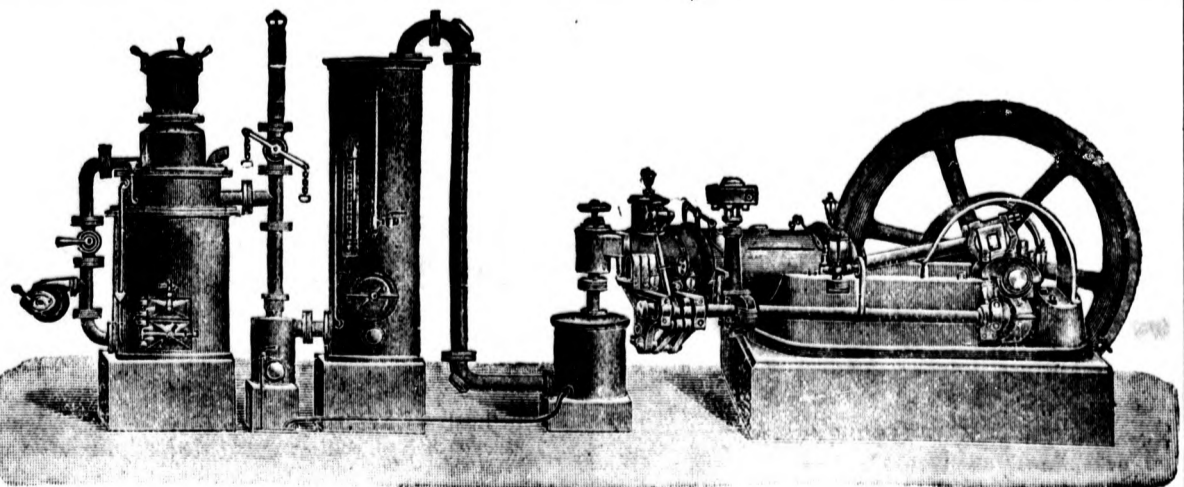
Dobrý dokonlý stroj dodá Vám pre hospodárstvo našská firma:

F. HAŠA

továreň strojov hospodárskych K. sp. Trnava, (Nagyszombat)

Za ľahký chod a dobrý výkon berie najširšiu záruku. Keď daktorý stroj nevyhoví, na svoje trovy ho vymení.

Cenníky zadarmo. Adresa dopisov, ako horuvedeno, telegram: vá: HAŠA, NAGYSZOMBAT. Telefon Interurban číslo 129.

Tlačou a nákladom Jozefa Teslika v Uh. Skalici.